

KOPSAVILKUMS

Projekta “Escape Exclusion” (Izbēgt no izslēgšanas) ietvaros ir izstrādāts inovatīvs izglītojošs rīks - izlaušanās piedzīvojums, kas akcentē dažādus iekļaušanas aspektus. Tādējādi skolotājiem un jaunatnes darbiniekiem tiek piedāvātas praktiskas metodes darbā ar iekļaujošām tēmām skolās un vietējās kopienās. Uz iekļaušanu mēs tradicionāli mēdzam attiecināt dažādus izaicinājumus, kas saistīti ar īpašām vajadzībām, ierobežotām iespējām, sarežģītām dzīves situācijām un problēmām. Tomēr projekta komanda aicina paplašināt izpratni par iekļaušanu, attiecinot to arī uz dažādiem mācīšanās stiliem un dažādām uztverēm (audiālā, vizuālā, kinestētiskā u.c.).

Projekta laikā tika izstrādātas un testētas inovatīvas iekļaujošas izglītības pieejas. To radīšanā un testēšanā mācību procesā bija iesaistītas 7 organizācijas no 4 Eiropas valstīm - Latvijas, Nīderlandes, Itālijas un Spānijas. Tika izstrādāti 9 dažādi izlaušanās formāti un 8 uz formātu bāzes radīti moduļi (nodarbības), kas risina dažādas ar iekļaušanas izaicinājumiem saistītas tēmas, kā piemēram, ēšanas traucējumi, paudžu atšķirības, pašnovērtējums, sevis pieņemšana, vientūlība u.c. Iespējamo tēmu loks ir ļoti plašs - dzimumu līdztiesība, daudzveidība, pieņemšana, klasisms, diskriminācija un daudzas citas.

Projekts skaitļos

Kopumā 33 izglītotāji tikuši iesaistīti formātu, moduļu un intelektuālo rezultātu izstrādē. Formātu un moduļu testēšanā piedalījās 34 izglītotāji, 552 izglītojamie un 119 citi iesaistītie - mentori, semināru dalībnieki, novērotāji, ģimenes u.c.

Latvija

Projekta partneri no Latvijas (Gulbenes novada pašvaldība and Jaunpils vidusskola) ir izstrādājuši un testējuši trīs formātus (puzle, telpas sadalītājs un karte) un četrus moduļus (“No saules lēkta līdz rietam”, “5 elementi”, “Pazudis mežā” and “Dāvana Franciskai”). Kopumā 295 izglītojamie un 12 izglītotāji bija iesaistīti metožu testēšanā, kā arī 97 citi interesenti iesaistījās testēšanā vai tikuši informēti par izlaušanās piedzīvojumiem.

Nīderlande

Partneri no Nīderlandes (NVO “YES” un demokrātijas vidusskola “VO de Vallei”) ir radījuši un testējuši 2 formātus (grāmata un mape), kā arī 2 moduļus (“Cilvēka analīze” and “MonoMazi spēle”). Kopumā 64 izglītojamie, 5 izglītotāji, kā arī 6 mentori bija iesaistīti metožu testēšanā un ieviešanā.

Itālija

Organizācija “Stranaidea” no Itālijas izstrādāja un testēja galda spēles formātu, kas vienlaikus ir arī modulis “Viens pats mājās”. Testēšanā piedalījās kopumā 60 izglītojamie un 9 izglītotāji.

Spānija

Spānijas partneri (NVO “Promesas” and La Milagrosa skola) ir izstrādājuši un testējuši 3 formātus (kāršu spēle, čemodāns un kaste) un vienu modeli (“Viss iekļauts!”). Kopumā 133 izglītojamie, 9 izglītotāji, kā arī četri citi saistītie dalībnieki bija iesaistīti metožu testēšanā un ieviešanā.

Šis projekts tiek finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

Projekta kvalitatīvie rezultāti un ietekme

Izlaušanās piedzīvojumu testēšanas rezultāti atklāj, ka skolēni pozitīvi novērtē iespēju **darboties komandā**, rast risinājumus un mācīties kopā, izmantojot inovatīvas neformālās izglītības metodes. Daudzi dalībnieki atzina, ka tieši komandas darbs bija viens no atslēgas elementiem, kas sniedz gandarījumu un rosin asadarbību. Tas liek novērtēt komandu darba nozīmi, domājot par radošu un iekļaujošu mācību vidi.

Izglītojamajiem patika **aktīvas līdzdalības aspekts**, iesaistīšanās, meklējot atbildes un risinājumus, iedziļinoties stāstā un reflektējot. Ik pa laikam izglītojamie atzina, ka stāsts un uzdevumi pat varēja būt sarežģītāki. Tas parāda, ka **piedzīvojumā balstīta mācīšanās pieredze paaugstina motivāciju un interesi par mācību priekšmetu**. Izglītojamie apliecina, ka vēlas arī turpmāk mācību vielu apgūt izlaušanās piedzīvojumos. Līdzīgi arī pedagogi ir novērtējuši pozitīvi līdzdalības nozīmi mācīšanās procesā.

Izglītotāji ir pārliecināti, ka gan neformālajā, gan formālajā mācību vidē ir **nepieciešams integrēt dažādas tēmas par iekļaušanu**, kā piemēram, paaudžu atšķirības un eidzisms, dzimumu līdztiesība, cilvēktiesības, cilvēku ar īpašām vajadzībām un ierobežotām iespējām pieņemšana, klasisms, diskriminācija u.c. Īpaša **uzmanība jāvelta refleksijai** pēc izlaušanās piedzīvojuma. Tas ir neatņemams mācību aktivitātes elements un atbalsta zināšanu nostiprināšanu un izpratnes veidošanu par iekļaušanas tēmām.

Arī izglītojamie atzinīgi novērtēja iekļaujošu tēmu aktualizēšanu un sasaisti ar viņu ikdienas situācijām. Iekļaujošu tēmu aktualizēšana skolu un jauniešu centru darbībā **nostiprina formālās un neformālās izglītības dimensiju dziļumu**, kā arī veido ciešāku saikni ar mācību tēmu atbilstību reālajai dzīvei un sociālajiem procesiem kopumā.

Formātu un moduļu izstrāde, ieviešana un testēšana sniedza iespēju:

- Jauniešiem piedzīvot alternatīvu mācīšanās pieredzi, kas atbilst 21. gs. izglītības prasībām un radošai mācību videi;
- Izglītotājiem bagātināt pedagoģiskā darba metodoloģiju ar spēļu elementiem, vairāk orientēties uz izglītojamajiem un veicināt viņu iesaisti un līdzdalību, iepazīties ar iekļaujošo metožu veidiem, instrumentiem un to izmantošanu izglītojošā darba praksē, īpaši iekļaujošajā izglītībā, kā arī gūt pieredzi starptautiskā mērogā.

Protams, ka izlaušanās piedzīvojumu integrēšana mācību procesā prasa papildus laiku, plānošanu, resursu un aktivitāšu dažādošanu atbilstoši izglītojamo vajadzībām. Lai to atbalstītu, mūsu komanda ir izstrādājusi trīs intelektuālos rezultātus, kas iepazīstina ar dažādiem izlaušanās piedzīvojuma formātiem atbilstoši mācīšanās mērķiem (“Atrodi savu ceļu!”), piedāvā pilnībā izstrādātas un izmantošanai gatavas, uz formāta struktūras balstītas metodes (“Starta komplekts”) un pamato izlaušanās piedzīvojumu pozitīvo ietekmi, kā arī sniedz papildus rekomendācijas radošas

mācību vides nodrošināšanai (“Iekļaujoša mācību vide”).

Šis projekts tiek finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

Visus projekta rezultātus iespējams atrast projekta mājaslapā:

<https://lookingatlearning.net/escape/>

<https://lookingatlearning.net/materials/>

Gulbenes novada mājas lapā <https://www.gulbene.lv/lv/projektos-izstradato-rokasgramatu-un-macibu-materialu-apkopojums>

Projekta komanda tic, ka radoša mācību vide ir labākais veids, kā uzrunāt izglītojamos un ienest 21. gadsimta izglītību klasēs un jauniešu centros.

Lai izdodas!